

prima instanță: M. Țurcan
instanța de apel: A. Panov, M. Anton, I. Cotruță

dosarul nr. 2ra-1317/17

DECIZIE

26 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iuliana Oprea
Iurie Bejenaru
Oleg Sternioală
Luiza Gafton
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Onofrei Augustin, reprezentat de avocatul Pagu Alexandru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Onofrei Augustin împotriva lui Stăvilă Anatolie cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Stăvilă Anatolie, casată hotărârea Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 11 iulie 2016 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La data de 06 aprilie 2016 Onofrei Augustin a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Stăvilă Anatolie cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 20 noiembrie 2015 a încheiat cu pârâtul un contract de împrumut, prin care a acordat acestuia un împrumut în sumă de 8 000 lei, ce urma a fi restituit până la 25 decembrie 2015.

Sușține că deoarece pârâtul nu și-a executat integral obligațiunile, la 15 februarie 2016 a remis acestuia o reclamație privind achitarea datoriei, ce nu a fost însă achitată.

Solicită încasarea de la Stăvilă Anatolie în beneficiul său a datoriei restante în mărime de 4 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 11 iulie 2016 acțiunea a fost admisă integral, fiind încasat din contul lui Stăvilă Anatolie în beneficiul lui Onofrei Augustin suma de 4 000 lei cu titlu de datorie, suma de 154 lei cu titlu de taxă de stat, suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 6 154 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017 a fost admis apelul declarat de către Stăvilă Anatolie, casată hotărârea Judecătorei Botanica, municipiul Chișinău din 11 iulie 2016 și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă.

La data de 10 aprilie 2017 Onofrei Augustin, reprezentat de avocatul Pagu Alexandru a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că prima instanță corect a constatat că la data de 20 noiembrie 2015 Onofrei Augustin a încheiat cu Stăvilă Anatolie un contract de împrumut, în baza căruia i-a acordat ultimului un împrumut în mărime de 8 000 lei, pe un termen de până la 25 decembrie 2015, iar din această sumă pârâtul a restituit parțial datoria, și anume suma de 4 000 lei.

Reiterează că aprecierea instanței de apel precum că contractul de împrumut este unul fictiv, este neîntemeiată și nu poate fi reținută din considerentul că Stăvilă Anatolie, anterior încheierii contractului de împrumut în cauză, a primit suma de bani, fapt care se confirmă prin contractul semnat de ambele părți.

Afirmă că contractul de împrumut din 20 noiembrie 2015 încheiat între Stăvilă Anatolie și Onofrei Augustin este absolut valabil, cu respectarea tuturor condițiilor de valabilitate cerute de lege și nu există nici un temei de nulitate absolută. Or, anularea contractului de împrumut, ar fi o încălcare gravă a dreptului de dispoziție a reclamantului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei instanței de apel din 02 martie 2017, a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 03 mai 2017 prin scrisoarea cu nr. de ieșire 5366 (f. d. 70), însă date ce ar confirma și recepționarea acesteia de către Onofrei Augustin la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la data de 10 aprilie 2017, în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 iulie 2017, recursul declarat de către Onofrei Augustin, reprezentat de avocatul Pagu Alexandru a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Onofrei Augustin, reprezentat de avocatul Pagu Alexandru este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

După cum rezultă din materialele cauzei potrivit contractului de împrumut din 20 noiembrie 2015 Onofrei Augustin i-a transmis lui Stăvilă Anatolie suma de 8 000

lei, iar ultimul s-a obligat să restituie suma împrumutată în termenul stabilit până la la data de 25 decembrie 2015 (f. d. 21).

La data de 15 februarie 2016 Onofrei Augustin a remis în adresa lui Stăvilă Anatolie o reclamație, recepționată de acesta din urmă potrivit avizului poștal la 18 februarie 2016, prin care a solicitat restituirea până la 23 februarie 2016 a împrumutului în mărime de 8 000 lei (f. d. 7-8).

Totodată la data de 20 noiembrie 2015 între SRL „Nagoltrans”, reprezentat de Onofrei Augustin în baza procurii eliberate la 05 ianuarie 2015 și Stăvilă Anatolie a fost încheiat un contract de locațiune prin care s-a transmis ultimului în folosință și posesiune temporară automobilul de model „Dacia Logan” cu numărul de înmatriculare C OX 398 pentru o zi, cu plata chiriei de 250 lei (f. d. 59 – 60).

Fiind investită cu examinarea pricinii în cauză și având ca obiect încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și a încasat din contul lui Stăvilă Anatolie în beneficiul lui Onofrei Augustin suma de 4 000 lei cu titlu de datorie, suma de 154 lei cu titlu de taxă de stat, suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 6 154 lei.

Întru susținerea poziției sale, prima instanță a constatat că în speță raportul juridic litigios rezidă din contractul de împrumut între două persoane fizice, care este un raport distinct de acel raport de închiriere a mijlocului de transport de la compania reclamantului, la care a făcut referire pârâtul.

Astfel, prima instanță a reținut în examinare doar acele probe și circumstanțe care sunt relevante contractului de împrumut.

Totodată prima instanță a respins ca fiind nefondat argumentul pârâtului precum că nu a făcut cunoștință cu contractul de împrumut și că l-ar fi semnat întâmplător.

Judecând apelul declarat de către Stăvilă Anatolie, instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii apelului, casând hotărârea primei instanțe și pronunțând o nouă hotărâre prin care a respins acțiunea.

Instanța de apel a conchis că, contractul de împrumut din 20 noiembrie 2015 este simulat pe motiv că acesta avea sarcina asigurării plății de către Stăvilă Anatolie a chiriei în baza contractului de locațiune din aceeași dată.

Astfel, instanța de apel a menționat că din însăși conținutul acestor contracte și modalitatea în care părțile au acționat, reiese că contractul de locațiune a fost încheiat doar pentru 24 de ore, fiind utilizat pentru prestarea serviciilor de transport pasageri de tip taxi, fapt constatat în temeiul art. 123 alin. (6) CPC, iar contractul de împrumut din aceeași zi viza o sumă suficientă pentru acoperirea chiriei pe o perioadă de 32 de zile, iar perioada acordării împrumutului este similară – de 35 de zile, incluzând o perioadă de 3 zile de grație.

În această ordine de idei, instanța de apel a notat că contractul de împrumut nu întrunește condițiile de valabilitate, scopul acestuia nefiind primirea temporară în proprietate de către Stăvilă Anatolie a sumei de 8 000 lei cu obligația restituirii acesteia la scadență, iar acțiunile părților la încheierea contractelor sus menționate au fost altele decât împrumutul definit de art. 867 alin. (1) Cod civil.

Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că în speță nu există obligația lui Stăvilă Anatolie de achitare în beneficiul lui Onofrei Augustin a sumei de 4 000 lei

în ordinea stabilită de art. 8 și art. 514 Cod civil, iar actul juridic pe care pretenția corespunzătoare este axată fiind nul pe motiv că este simulat.

Instanța de recurs constată, însă, că deși la soluționarea pricinii au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanței de apel cu privire la netemeinicia hotărârii primei instanțe sunt incorecte, rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea incorectă a probelor prezentate.

Astfel conform art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Potrivit art. 867 alin. (1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Din esența și natura juridică a contractului de împrumut rezultă că acest contract este un acord de voință între împrumutător și împrumutat.

Instanța de recurs reține cu certitudine că prin contractul de împrumut anexat în original la materialele cauzei din 20 noiembrie 2015 Onofrei Augustin a transmis cu titlu de împrumut lui Stăvilă Anatolie suma de 8 000 lei cu termenul împrumutului până la data de 25 decembrie 2015.

Reieșind din pct. 4.2.1 a contractului, împrumutatul s-a obligat să restituie împrumutătorului suma de bani (suma împrumutului de 8 000 lei) până la data stabilită în pct. 3.1, adică până la data de 25 decembrie 2015.

Totodată, urmează de reiterat că la cap. IX din contract - confirmare de împrumut, Stăvilă Anatolie a scris personal că confirmă că a primit suma de 8 000 lei de la Onofrei Augustin, indicând și data de 20 noiembrie 2015 (f. d. 21).

De aici reiese incontestabil faptul că contractul de împrumut a fost încheiat de către părți anume cu scopul de fi transmisă suma de 8 000 lei cu titlu de împrumut, iar Stăvilă Anatolie expres a indicat și a confirmat că a primit această sumă de la Onofrei Augustin.

Instanța de recurs apreciază critic constatarea instanței de apel precum că contractul de împrumut din 20 noiembrie 2015 este unul fictiv, dat fiind faptul că această concluzie nu are o bază probatorie.

În conformitate cu art. 207 alin. (1), (2) Cod civil, actul juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect. Cauza actului juridic se prezumă până la proba contrară.

Respectiv, în speță, prin înscrisurile probatorii nu s-a demonstrat faptul că contractul de împrumut a fost încheiat cu un alt scop, decât cel prevăzut de art. 867 alin. (1) Cod civil.

Concomitent, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ menționează că contractul de locațiune a automobilului încheiat tot la data de 20 noiembrie 2015 între SRL „Nagoltrans”, reprezentat de Onofrei Augustin în baza procurii eliberate la 05 ianuarie 2015 și Stăvilă Anatolie prin care s-a transmis ultimului în folosință și posesiune temporară automobilul de model „Dacia Logan”

cu numărul de înmatriculare C OX 398 pentru o zi, cu plata chiriei de 250 lei este un act juridic separat, care nu se află într-o interdependență cu contractul de împrumut.

Mai mult ca atât, contractul de locațiune a fost încheiat pe un termen strict determinat de o zi, iar contractul de împrumut a fost încheiat pe un termen de până la 25 decembrie 2015.

Prin urmare, la data de 25 decembrie 2015 când contractul de împrumut a ajuns la scadență, contractul de locațiune era deja expirat, și respectiv este nefondată concluzia instanței de apel precum că contractul de împrumut a avut sarcina asigurării plății chiriei în baza contractului de locațiune.

Important este de menționat faptul că contractul de împrumut din 20 noiembrie 2015 a fost încheiat între două persoane fizice, Onofrei Augustin și Stăvilă Anatolie, iar contractul de locațiune a fost încheiat între o persoană juridică și o persoană fizică, SRL „Nagoltrans” și Stăvilă Anatolie.

Astfel, raportând la caz cele enunțate și având în susținere dispozițiile art. 572 alin. (1) și (2) Cod civil, care statuează că temeiul executării rezidă în existența unei obligații, iar obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit, instanța de recurs reține drept justă concluzia primei instanțe cu referire la faptul că Stăvilă Anatolie contrar prevederilor legale nu și-a executat obligațiile contractului de împrumut în termenul stabilit, astfel a acumulat o datorie față de Onofrei Augustin.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține drept corectă soluția primei instanțe cu privire la încasarea din contul lui Stăvilă Anatolie în beneficiul lui Onofrei Augustin a sumei de 4 000 lei, ce constituie datoria restantă din contractul de împrumut.

Or, primind împrumutul, ca urmare a încheierii contractului de împrumut, Stăvilă Anatolie era obligat să restituie suma în termenul stabilit.

Conform art. 94 CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîntului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art. 96 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Reieșind din faptul că pretențiile reclamantului au fost admise, instanța de recurs constată că prima instanță, având în susținere normele enunțate, justificat a dispus admiterea și a pretenției lui Onofrei Augustin cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată.

Or, corect prima instanță a constatat că reclamantul a achitat la depunerea acțiunii taxa de stat în mărime de 154 lei, confirmată prin ordinul de încasarea a numerarului nr. D9R4-1100 din 04 aprilie 2016 (f. d. 3) și a achitat avocatului pentru acordarea asistenței juridice suma de 2 000 lei, confirmată prin ordinul de plată seria XL nr. 986206 din 04 aprilie 2016 (f. d. 10), motiv din care sumele date urmează a fi încasate din contul lui Stăvilă Anatolie în beneficiul lui Augustin Onofrei.

În conexiunea celor relatate se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a admis acțiunea ca fiind întemeiată.

Reieșind din cele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Onofrei Augustin, reprezentat de avocatul Pagu Alexandru urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Onofrei Augustin, reprezentat de avocatul Pagu Alexandru.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 02 martie 2017 și se menține hotărârea Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 11 iulie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Onofrei Augustin împotriva lui Stăvilă Anatolie cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iuliana Oprea

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Luiza Gafton

Tamara Chișca-Doneva